

2. А.И.Гусева Технология межсетевых взаимодействий М. “Диалог – МИФИ” 1997г., – 272с.
3. М.Шварц Проектирование и моделирование 1 том Москва “Диалог – МИФИ” 1999, 280 с.

*Олена Дорош, молодший науковий співробітник
ННЦ “Інститут аграрної економіки”
м.Київ, Україна*

ОБЛІК ФІНАНСОВИХ ОПЕРАЦІЙ З АКЦІОНЕРНИМ КАПІТАЛОМ

Відповідно до Закону України “ Про акціонерні товариства” від 17 вересня 2008 року № 514 – УІ акціонерне товариство – господарське товариство, статутний капітал якого поділений на визначену кількість акцій однакової номінальної вартості, корпоративні права за якими засвідчуються акціями.

Мінімальний розмір статутного капіталу акціонерного товариства становить 1250 мінімальних заробітних плат, виходячи із ставки мінімальної заробітної плати, яка діє на момент створення (реєстрації) акціонерного товариства. Статутний капітал товариства визначає мінімальний розмір майна товариства, який гарантує інтереси його кредиторів.

Відповідно до Закону України “ Про акціонерні товариства” від 17 вересня 2008 року № 514 – УІ видача Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку засновникам акціонерного товариства документів, які підтверджують право власності на акції, здійснюється після оплати засновниками повної номінальної вартості акцій. Всі акції першого випуску мають бути повністю оплачені до того, як засновницькі збори затвердять результати розміщення акцій.

Реєстрація акціонерного товариства відбувається відповідно до порядку, встановленого Законом України “ Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців” від 15 травня 2003 року № 755 – УІ. Оскільки щодо розміру статутного капіталу акціонерного товариства встановлено чіткі юридичні вимоги, то до переліку встановлених реєстраційних документів необхідно додати документи, які б підтвердили формування статутного капіталу (платіжні доручення, квитанції, чеки тощо).

Суму акцій, які товариство має право продати зазначають у її статуті, де наводять інформацію про номінальну вартість та загальну кількість акцій, кількість кожного типу розміщених товариством акцій, у тому числі кількість кожного класу привілейованих акцій, а також наслідки невиконання зобов’язань з викупу акцій.

Товариство може продавати звичайні акції безпосередньо інвесторам або через інвестиційний банк (брокерську фірму), який спеціалізується на продажу цінних паперів потенційним інвесторам. Прямий випуск акцій є типовим для приватних акціонерних товариств, у той час як непрямий випуск акцій є типовим для публічних акціонерних корпорацій. При непрямому випуску інвестиційно-банківська фірма може гарантувати розміщення акцій для їх емісії. Відповідно до цієї домовленості, інвестиційний банк купує акції товариства за обумовленою ціною і перепродує їх інвесторам. Товариство при цьому уникає ризику, у випадку непродажу акцій та отримує можливість негайного використання грошових коштів, одержаних від андеррайтера. Інвестиційно-банківська фірма, в свою чергу, бере на себе ризик перепродажу акцій в обмін на прибуток акцій, який очікується за рахунок продажу акції за вищою ціною, ніж вони були придбані у корпорації. Згідно з чинним законодавством про акціонерні товариства у цьому разі ціна розміщення акцій може бути нижче їх ринкової вартості на розмір винагороди цього торговця, яка не може перевищувати 10 відсотків ринкової вартості таких акцій (Закон України “ Про акціонерні товариства” від 17 вересня 2008 року (ст.22.1).

У цілому, ціни встановлюють за ефективною ринковою тенденцією, як правило, відштовхуючись від доходів товариства та його дивідендів. Проте, чинники, що знаходяться поза контролем товариства, такі як введення нових податків, зростання національного боргу, зміни відсоткових ставок і результати президентських виборів, можуть викликати коливання в ринкових цінах.

Номінальна вартість це сума, що асигнується до кожної акції в статуті корпорації. Номінальною вартістю може бути будь-яка сума, встановлена корпорацією. Як правило, сума номінальної вартості досить низька, оскільки держави часто стягують податок на корпорації на основі номінальної вартості. Наприклад, International Business Machines має номінал \$ 5, Ford Motor Company \$ 2,50, General Motors Corporation \$ 1.67, і Pan American World Airways \$ 50. Номінальна вартість не свідчить про важливість або ринкову вартість акцій. Так, IBM має номінальну вартість \$ 5, проте її недавня ринкова ціна була \$ 120 за акцію [3, с.586].

Значення номінальної вартості є юридичним питанням. Номінальна вартість являє собою відображення частки статутного капіталу на одну акцію, яка повинна забезпечувати юридичні умови для захисту корпоративних кредиторів. Таким чином, більшість країн вимагають, щоб корпорації продавали свої акції за номінальною вартістю або вищою. Відповідно до Закону України “ Про акціонерні товариства” від 17 вересня 2008 року (ст.22.2) акціонерне товариства також не має права розміщати акції за ціною нижчою за її номінальну вартість.

Дослідження показали, що у багатьох країнах широко використовують не номінальну вартість акцій, які є статутними акціями без встановлення вартості в статуті товариства. В багатьох країнах рада директорів дозволяє встановлювати заявлену вартість на акції, які включають до статутного капіталу. Вказана вартість не номінальних акцій може бути змінена в будь-який час за рішенням директорів. Заявлена вартість, як і номінальна, не є орієнтовною ринковою вартістю акцій. Коли заявлену вартість не встановлюють, то увесь дохід, одержаний після випуску акцій, зараховують до статутного капіталу.

Основними цілями бухгалтерського обліку емісії звичайних акцій є: (1) визначення конкретних джерел оплаченого капіталу і (2) збереження відмінності між оплаченим капіталом і нерозподіленим прибутком. Як показано нижче, продаж та випуск звичайних акцій впливають лише на рахунки власного капіталу.

Грошові надходження від випуску акцій за номінальною вартістю можуть дорівнювати номіналу, або бути більше або менше номіналу. Грошові надходження від випуску звичайних акцій за номінальною вартістю обліковують за кредитом статутного капіталу, а дохід, який вище або нижче номінальної вартості відображають на рахунках додаткового капіталу (емісійного доходу).

Якщо акції випущені за меншою вартістю ніж номінальна, то рахунок додаткового капіталу (емісійного доходу) дебетують за умови, якщо існує кредитовий баланс цього рахунку. У іншому разі суму меншу за номінал списують за рахунок нерозподіленого прибутку. Продаж звичайних акцій за ціною нижче номіналу не дозволяється в більшості державах і акціонери несуть особисту відповідальність за різницю між ціною, сплаченою з продажу акцій та номінальною вартістю.

Відповідно до Закону України “Про акціонерні товариства” від 17 вересня 2008 року № 514 – УІ (ст.22.1) акціонерне товариство здійснює розміщення чи продаж кожної акції, викупленої ним, за ціною не нижче її ринкової вартості, що затверджується спостережною радою, окрім випадків: розміщення акцій під час створення товариства за ціною, встановленою засновницьким договором; розміщення акцій під час злиття, приєднання, поділу, виділення товариства; розміщення акцій за участю торговця цінними паперами, з яким укладено договір про андеррайтинг. У такому випадку ціна розміщення акцій може бути нижче їх ринкової вартості на розмір винагороди цього торговця, яка не може перевищувати 10% ринкової вартості таких акцій.

Щодо акції без номінальної вартості, які мають умовну вартість, то записи здійснюють аналогічно акціям з номінальною вартістю. Умовна вартість формує статутний капітал, рахунок якого кредитують. Крім того, коли ціна продажу перевищує умовну вартість, надлишок кредитують за рахунком додаткового капіталу.

За відсутності в акціях не номінальної вартості заявленій вартості усі доходи з емісії акцій включають до статутного капіталу.

У зарубіжних країнах акції можуть бути використані на послуги (компенсація адвокатам, консультантам та ін.), або не грошові активи (земля, будівлі та обладнання). У таких випадках виникає запитання, що стосується витрат, які мають бути визнані для врегулювання угоди. Щоб погодитися зі встановленою ціною, ціна має відповідати ринковій вартості, або необхідно встановити більшу, відповідну, справжню вартість [3,с.589].

Отже, бухгалтерський облік емісії акцій є важливою ланкою облікового процесу акціонерного товариства. З прийняттям Закону України “Про акціонерні товариства” від 17 вересня 2008 року необхідним є удосконалення певних юридичних та облікових аспектів функціонування акціонерного товариства з використанням позитивного вітчизняного та зарубіжного досвіду.

Література:

1. Закон України “Про акціонерні товариства” від 17 вересня 2008 року № 514 – УІ.
2. Закон України “Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців” від 15 травня 2003 року № 755 – УІ.
3. Jerry J.Weygandt, Donald E. Kieso, Walter G. Kell Accounting principles. – John Wiley and Sons. – New York Chichester Brisbane Toronto Singapore. -1997.-1167 p.

Ганна Жубіль, ст. викладач

Юлія Кравців, магістр

Тернопільський національний економічний університет

м. Тернопіль, Україна

ТАКТИКА ПОДОЛАННЯ РИЗИКІВ ТА ЗАГРОЗ ЕКОНОМІЧНІЙ БЕЗПЕЦІ ПІДПРИЄМСТВА В КОНКУРЕНТНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

В умовах сучасного, всеохоплюючої конкуренції та її впливу на економіку підприємства гарантування економічної безпеки є одним з пріоритетних завдань, які стоять перед науковцями.

Під економічною безпекою підприємства слід розуміти такий його стан, який дозволяє вести йому нормальну економічну життєдіяльність та ефективно розвиватися в інформаційному просторі кожному її елементу. Деякі науковці під поняттям "економічна безпека підприємства" розуміють ступінь захищеності інтересів власників. Також економічну безпеку розуміють як стан забезпеченості необхідними ресурсами на рівні, який